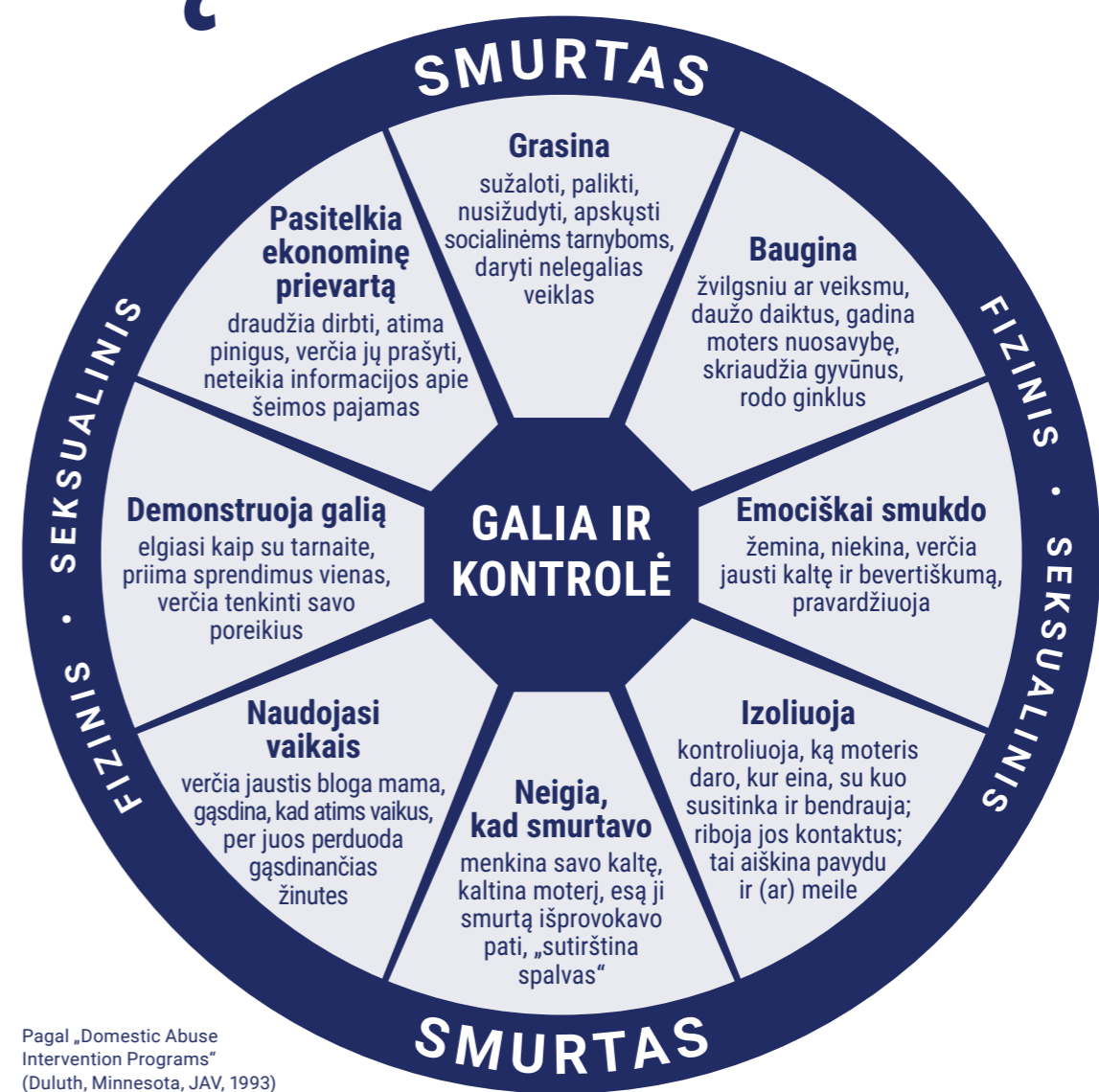

Kodėl moterims sunku palikti smurtaujantį partnerį?

Dažniausiai moterys patiria ilgalaikį sisteminių artimo vyro smurtą, prieš jas naudojamos įvairios manipuliavimo ir kontrolės strategijos (žr. „Galios ir kontrolės ratą“): bauginimas, menkinimas, moters pasitikėjimo savimi žlugdymas, vertimas tapti vis labiau nuo jo priklausoma. Kai moteris ima priešintis, smurtautojas, siekdamas išsaugoti savo kontrolę, paprastai griebiasi fizinės ir (arba) seksualinės prievartos. Moters pastangos atsiriboti nuo smurtautojo stipriai padidina jos riziką būti sužalota, o skyrybos negarantuoja, kad smurtas baigsis.

Kaip atpažinti sisteminių smurtą artimoje aplinkoje?

Norint veiksmingai diegti smurto artimoje aplinkoje prevencijos priemones ir užkirsti kelią sunkioms pasekmėms, svarbu kuo anksčiau atpažinti sistemines prievartos požymius ir imtis atitinkamų veiksmų. Svarbu, kad įvairių su moterimis dirbančių tarnybų darbuotojai, gydytojai, policijos pareigūnai ir kiti gebėtų atpažinti galios ir kontrolės strategijas, kurias pasitelkęs smurtautojas baugina ir kontroliuoja auką, manipuliuoja tarnybomis.

Siekdami kontroliuoti auką, smurtautojai:

Pasitelkia prievartą, baugina (gąsdina, kad ką nors padarys, paliks, nusižudys, apskūs tarnyboms, verčia atsiimti kaltinimus, daryti nelegalius dalykus);

Grasina (baugina žvilgsniu, veiksniu, gestu, laužo daiktus, niokoja nukentėjusios nuosavybę, skriaudžia augintinius, demonstruoja ginklus);

Naudoja **emocinę prievartą** (žemina, skatina blogai apie save galvoti, pravardžiuoja, verčia galvoti, kad nukentėjusioji yra neadekvati, menkina, verčia jaustis kalta);

Izoliuoja (kontroliuoja, ką ji daro, su kuo susitinka ir kalbasi, ką skaito, kur eina, riboja išorinius kontaktus, savo veiksmus pateisina pavydu);

Neigia, menkina padarytą nusikaltimą, kaltę permeta nukentėjusiam asmeniui (švelnina prievartos mastus, nepaiso jos susirūpinimo, neigia buvus prievartą, perkelia atsakomybę nukentėjusiajai, sako, kad smurtas buvo išprovokuotas);

Manipuliuoja vaikais (verčia jausti kaltę dėl vaikų, vaikus naudoja žinučių perdavimui ar nukentėjusios persekiojimui, grasina atimsiąs vaikus);

Piktnaudžiauja **vyro privilegijomis** (elgiasi su moterimi kaip su tarnaitė, vienas priima visus svarbius sprendimus, elgiasi lyg būtų „pilies valdovas“, vienvaldiškai paskirsto vyro ir moters vaidmenis);

Naudoja **ekonominį smurtą** (draudžia dirbti, verčia prašyti pinigų, atima pinigus, atiboja nuo informacijos apie šeimos biudžetą arba šeimos pajamų).

Taikomos kompleksiskai, visos galios ir kontrolės strategijos tampa nepaliojama psichologiniu terorizmu, kuris, jei auka stengiasi ištrūkti, virsta fizine ir seksualine prievarta.

Atsidūrusi smurtautojo „galios ir kontrolės“ epicentre moteris patiria sisteminių smurtą, apie kurį negali pranešti teisėsaugai, nes neturi galimybės pateikti prievartą patvirtinančių materialinių įrodymų. Todėl aplinkinių įžvalgumas nustatant sisteminio smurto požymius yra gyvybiškai svarbus siekiant kuo greičiau suteikti paramą ir pagalbą smurtą patiriančiai moteriai ir jos vaikams.

Jeigu norite sužinoti daugiau, kviečiame prisijungti prie nemokamų e-mokymų apie sisteminių smurtą prieš moteris artimoje aplinkoje. Juose sužinosite:

- Kas yra smurtas lyties pagrindu;
- Kokias galios ir kontrolės strategijas smurtautojas taiko prieš savo auką;
- Koks yra smurtautojo portretas;
- Kas yra moterų kaltinimas ir kaip jo išvengti;
- Kaip sustiprinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą.

E-mokymus rasite www.visureikalas.lt/mokymai